

Брюксел, 27.7.2016 г.
C(2016) 5008 final

Комисия за регулиране
на съобщенията (КРС)
ул. „Гурко“ № 6
София/Sofia 1000
БЪЛГАРИЯ/BULGARIA

На вниманието на
г-н Веселин Божков
Председател

Факс +359 2 986 76 13

Уважаеми г-н Божков,

**Относно: Решение на Комисията относно: Преписка BG/2016/1884 —
Предоставяне на едро на висококачествен достъп в определено
местоположение**

**Бележки съгласно член 7, параграф 3 от Директива 2002/21/ЕО:
няма**

1. ПРОЦЕДУРА

На 29 юни 2016 г. Комисията регистрира нотификация от българския национален регулаторен орган — Комисията за регулиране на съобщенията (КРС)¹, относно втория преглед на пазара на едро в България за предоставяне на висококачествен достъп в определено местоположение². Националното обсъждане³ беше проведено от 16 май 2016 г. до 15 юни 2016 г.

---

¹ Съгласно член 7 от Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги (Рамкова директива), ОВ L 108, 24.4.2002 г., стр. 33, изменена с Директива 2009/140/ЕО, ОВ L 337, 18.12.2009 г., стр. 37, и Регламент (ЕО) № 544/2009, ОВ L 167, 29.6.2009 г., стр. 12.

² Съответстващи на пазар 4 в Препоръка 2014/710/ЕС на Комисията от 9 октомври 2014 г. относно съответните пазари на продукти и услуги в сектора на електронните комуникации, подлежащ на регулиране *ex-ante* в съответствие с Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги (Препоръка за съответните пазари), ОВ L 295, 11.10.2014 г., стр. 79.

³ В съответствие с член 6 от Рамковата директива.

На 8 юли 2016 г. до КРС беше изпратено искане за информация⁴. Допълнително искане беше изпратено на 11 юли. Отговор на тези искания беше получен на 13 юли 2016 г.

2. ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТОМЯРКАТА

2.1. Контекст

Предишният, първи преглед на три пазара за линии под наем, т.е. пазара на дребно на линии под наем, пазара на едро на терминиращи сегменти и пазара на едро на магистрални сегменти на линии под наем в България, беше нотифициран до Комисията и оценен от нея по преписка BG/2012/1361⁵. КРС установи, че само пазарът на едро за терминиращи сегменти на линии под наем със скорост до 8 Mbit/s включително може да бъде подложен на регулиране *ex ante* и предложи да наложи набор от регулаторни задължения на БТК като оператор със значителна пазарна мощ. В писмото със своите бележки Комисията не оспорва констатациите на КРС, но отбелязва, че с оглед на бъдещото развитие е необходимо алтернативните мрежови оператори да имат възможност да възпроизвеждат ефективно съществуващата мрежа на БТК. В този контекст Комисията прикани НРО да следи пазара отблизо.

2.2. Определяне на пазара

С оглед на анализа на съответния пазар на едро на висококачествен достъп КРС определя и анализира съответния пазар на дребно. За определянето на тези пазари КРС разглежда две основни функционални характеристики — линиите под наем следва кумулативно да позволяват i) връзка от вида „точка — точка“ между двама крайни потребители и ii) резервиране на специално заделен, симетричен и прозрачен капацитет само за нуждите на съответния потребител.

2.2.1. Пазар на дребно

Въз основа на анализ на заменяемостта на търсенето и предлагането КРС стига до заключението, че пазарът на дребно за висококачествен достъп включва традиционни и алтернативни линии под наем на базата на Ethernet връзки (точка — точка)⁶, както и услуги за достъп до общоградски мрежи (MAN)⁷, независимо от тяхната скорост. Нивото на обслужване и функционалните характеристики на продуктите, особено когато те се

---

⁴ В съответствие с член 5, параграф 2 от Рамковата директива.

⁵ C(2012) 6640

⁶ КРС включва в пазара алтернативни линии под наем, използващи протокол Ethernet за предоставяне на свързаност от вида „точка — точка“. Чрез тези линии основно се предоставя достъп със скорост 10 Mbit/s, 100 Mbit/s, 1 Gbit/s и 10 Gbit/s.

⁷ Мрежите от тип MAN са оптични мрежи, използващи протокол Ethernet за предоставяне на свързаност от вида „точка — точка“ и „точка — много точки“. КРС пояснява, че топологията на MAN „точка — много точки“ може да се разглежда като набор от връзки „точка — точка“. КРС отбелязва, че в офертите на операторите в България не се прави разлика между тези две топологии. В България се предлага MAN достъп с ниски скорости (64Kbit/s — 2 Mbit/s) и с високи скорости (10Mbit/s, 100Mbit/s и 1Gbit/s).

основават на оптични кабелни мрежи, са съобразени с конкретните нужди на клиентите. Другите основни характеристики на услугите на дребно за висококачествен достъп включват гарантирана наличност на услугата, резервиран капацитет, както и симетрични скорости на качване и сваляне. Тези услуги обикновено се предоставят въз основа на споразумения за нивото на обслужване, включително услуги, предоставяни за кратък срок, сервизно обслужване 24 часа на ден и 7 дни в седмицата, служба за техническа помощ и отстраняване на проблеми в кратки срокове.

Географският обхват на пазара е национален.

2.2.2. Пазар на едро

Пазарът на едро на висококачествен достъп в определено местоположение се определя като обхващащ терминиращите сегменти на традиционни и алтернативни линии под наем, както и услугите за цялостен MAN достъп, които са: i) локални линии, чиито две крайни точки са разположени в едно и също населено място; ii) междуселищни линии, при които една от двете крайни точки е разположена в някой от областните центрове на административните области в Република България, а другата — в друго населено място в същата административна област⁸; iii) междуселищни линии, при които двете крайни точки са разположени в населени места, намиращи се в една и съща административна област.

2.3. Установяване на значителна пазарна мощ

2.3.1. Пазар на дребно

КРС оценява конкурентните условия на пазара на дребно надолу по веригата. През 2015 г. на пазара на дребно са навлезли 8 предприятия, като по този начин броят на активните участници на пазара е достигнал 36. КРС пояснява, че тази тенденция се дължи на динамичното развитие на услугите за висококачествен достъп, което осигурява по-високи скорости при по-ниско съотношение разходи/цена. Делът на традиционните линии под наем на дребно е намалял с 6 % в периода 2013—2015 г. (19 % в абсолютно изражение), докато общият брой на алтернативни линии и линии за MAN достъп⁹ се е увеличил с 30 % в абсолютно изражение, което потвърждава тенденцията към миграция от традиционните към алтернативните технологии. КРС очаква тази тенденция да се запази.

През анализирания период броят на линиите, предлагани от конкуренти на БТК, е нараснал с 50 %. БТК е загубила пазарни дялове както по отношение на броя на линиите (от 74,8 % през 2013 г. на 66,4 % през 2015 г.), така и по отношение на приходите (от 82,6 % през 2013 г. на 58,5 % през 2015 г.)¹⁰,

⁸ Столицата София се приема за административен център и на областта София.

⁹ Използването на алтернативни линии под наем с MAN достъп е нараснало с 8 % в абсолютно изражение в рамките на една година и представлява около 90 % от всички линии под наем, предлагани на дребно.

¹⁰ КРС счита, че по-ниският пазарен дял по отношение на приходите може да се тълкува като индикация, че БТК не може да увеличи своите цени над тези на конкурентите.

което потвърждава тенденцията, наблюдавана при предходния, първи пазарен преглед. КРС отбелязва също така спад на средните годишни приходи от линия при най-използваните висококачествени линии за достъп. Този спад се дължи според КРС на нарасналия брой конкуренти и наличието на технологични алтернативи, и показва, че цените се приспособяват към променящите се пазарни условия.

КРС анализира също функционирането на пазара на дребно при липсата на регулиране на пазара на едро на висококачествен достъп до скорости 8Mbit/s включително. По-малко от половината от 36-те предприятия, които са активни на пазара на дребно, изграждат дейността си на базата на линии, предоставяни на едро от БТК, като дялът на използваните линии на БТК представлява едва [10-20] % от всички линии, използвани от предприятията, предоставящи услуги на дребно. В края на 2015 г. са съществували [5-10] предприятия, използващи регулирани линии на БТК със скорости до 8 Mbit/s включително за предоставянето на услуги на дребно, като дялът на линиите на БТК в общия брой на линиите, предоставяни на едро на тези предприятия, е бил [5-10] %. Освен това КРС отбелязва, че макар общият брой на линиите, предоставяни на операторите, активни на пазара на дребно, да се е увеличил с 13 % за една година, общият брой на линиите, предоставяни от историческото предприятие, е намалял съответно с 8 %, а този на линиите със скорости до 8 Mbit/s включително — със 17 %. Това показва значителното спадане на интереса към линии под наем със скорости до 8 Mbit/s включително и намаляващото значение на регулирането на този пазар. Това показва, че традиционната инфраструктура на историческото предприятие губи значение, което се потвърждава и от факта, че по-малко от половината от 36-те оператори, активни на пазара на дребно, използват за своите услуги придобивани на едро линии на БТК.

Освен това КРС подчертава, че в резултат на извършения през 2015 г. анализ на пазари 3а и 3б достъпът до каналната мрежа на БТК вече е регулиран, което е важен фактор за развитието на висококачествен достъп на дребно. В резултат на това КРС заключава, че конкурентната среда на посочения пазар на дребно ще бъде устойчива дори при липсата на регулиране на съответния пазар на едро на висококачествен достъп.

2.3.2. Пазар на едро

Наред с това КРС извършва анализ на пазарната мощ на равнище пазар на едро. Използваните при този анализ критерии са, наред с другото, пазарните дялове, бариерите за навлизане на пазара и разрастване (контрол върху инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана, невъзстановими разходи, вертикална интеграция, икономии от мащаба и обхвата), и компенсиращата покупателна способност.

КРС отбелязва, че освен БТК през 2015 г. на съответния пазар са активни 44 други предприятия. Пазарният дял на БТК по отношение на броя на линиите е намалял от 23,4 % през 2013 г. на 17,2 % през 2015 г. Пазарните дялове на неговите основни конкуренти са съответно 13,6 % и 12,5 %. Освен това КРС подчертава, че индексът на Херфиндал-Хиршман (ННІ) показва ниско ниво на концентрация на пазара.

По отношение на бариерите за навлизането на пазара и разрастването, КРС преценява най-напред дали съществува оператор, упражняващ контрол върху инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана. В това отношение КРС отбелязва, че макар медната опорна и абонатна мрежа на БТК все още да е най-добре развитата мрежа с оглед на географското ѝ покритие и обхванатото население (80,2 %), значението на традиционната инфраструктура на БТК е намаляло. Според КРС това се доказва, наред с другото, от факта, че i) 19 от конкурентите на БТК използват собствена инфраструктура, за да предлагат услуги на дребно на съответния пазар надолу по веригата, и ii) в периода 2013—2015 г. делът на традиционните линии под наем е намалял с 6,9 % (в абсолютно изражение намалението е 20,2 %). През 2015 г. делът на линиите, предлагани чрез традиционната мрежа на БТК, е 6,3 % от общия пазар, като в периода 2013—2015 г. броят на традиционните линии, предлагани от БТК, е намалял с 30 %. Освен това броят на потребителите на БТК, използващи традиционни линии под наем, е намалял с 21 %, докато броят на потребителите, които използват MAN достъп, се е увеличил с 29 %. По този начин КРС потвърждава наблюдаваните още при първия преглед тенденции към миграция от традиционни линии към линии на основата на алтернативни технологии. По отношение на контрола върху оптичната инфраструктура КРС потвърждава, че няма дружество, притежаващо мрежа с покритие, което би му осигурило конкурентно предимство по отношение на другите участници на пазара¹¹. 19 предприятия разполагат с добре развити оптични опорни мрежи. КРС счита също, че всички оператори са изправени пред еднакви ограничения по отношение на изграждането на оптични MAN мрежи. Според КРС основните конкуренти на БТК предоставят неизползвани оптични нишки („тъмно влакно“), като през 2015 г. това е източник на 65 % от техните приходи, което също увеличава потенциалните им възможности за навлизане на пазара на висококачествен достъп. КРС отбелязва, че през 2015 г. във всеки от областните административни центрове има най-малко две алтернативни предприятия, като в най-големите има повече от пет предприятия, обслужващи общо 130 населени места. Поради това КРС счита, че при липсата на регулиране на съответния пазар навлизането на пазара може да стане в сравнително кратък срок и че дейността на участниците на пазара е достатъчно стабилна, за да се противопостави на евентуално антиконкурентно поведение на БТК.

С оглед на горепосоченото — а именно, че конкурентите на БТК са изградили инфраструктура, че е нараснал броят на линиите, че тези конкуренти предлагат други електронни съобщителни услуги в допълнение към линиите под наем, включително на пазара на дребно, КРС счита, че не само БТК, а и други активни предприятия могат да се възползват от вертикалната интеграция, икономииите от мащаба и обхвата. Освен това КРС е на мнение, че невъзстановимите разходи не представляват бариера за навлизането на пазара и че компенсиращата покупателна способност на съответния пазар е достатъчна, за да контролира поведението на БТК.

---

¹¹ КРС пояснява, че БТК не замества съществуващата медна мрежа, а изгражда нова успоредно на нея. Досега са обхванати 19 населени места.

В този контекст КРС заключава, че на съответния пазар на едро за предоставяне на висококачествен достъп в определено местоположение няма предприятие със значителна пазарна мощ.

2.4. Регулаторни мерки

Предвид факта, че КРС счита съответния пазар за действително конкурентен, тя предлага да се отменят всички регулаторни мерки, наложени преди това на БТК на пазара на терминиращи сегменти за линии под наем със скорости до 8 Mbit/s включително. КРС предвижда шестмесечен преходен период преди тази отмяна, за да могат предприятията да се приспособят към новата ситуация.

3. БЕЛЕЖКИ

След като се запозна с нотификацията и с допълнителната информация, предоставена от КРС в отговор на искането за информация, Комисията няма бележки¹².

В съответствие с член 7, параграф 7 от Рамковата директива КРС може да приеме проектомярката, като в такъв случай трябва да съобщи за това на Комисията.

Позицията на Комисията по отношение на тази конкретна нотификация не засяга позицията, която тя може да приеме по отношение на други нотифицирани проектомерки.

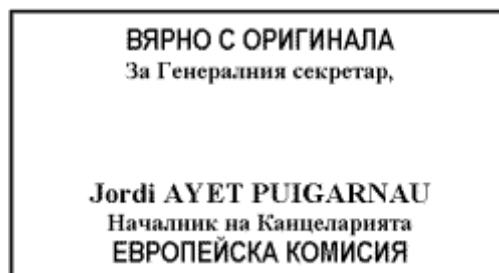
---

¹² В съответствие с член 7, параграф 3 от Рамковата директива.

Съгласно точка 15 от Препоръка 2008/850/ЕО¹³ Комисията ще публикува настоящия документ на своята интернет страница. Комисията не счита съдържащата се в него информация за поверителна. Приканваме Ви в срок от три работни дни след получаването на настоящото писмо да уведомите Комисията¹⁴ дали считате, че в съответствие с разпоредбите на ЕС и с националните разпоредби за търговската тайна настоящият документ съдържа поверителна информация, която желаете да бъде заличена преди публикуването¹⁵. Подобно искане следва да бъде обосновано.

С уважение,

За Комисията
Roberto Viola
Генерален директор

---

¹³ Препоръка 2008/850/ЕО на Комисията от 15 октомври 2008 г. относно уведомленията, сроковете и консултациите, предвидени в член 7 от Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги, ОВ L 301, 12.11.2008 г., стр. 23.

¹⁴ Искането Ви следва да бъде изпратено по електронна поща на адрес: CNECT-ARTICLE7@ec.europa.eu или по факс на: +32 2 298 87 82.

¹⁵ Комисията може да информира обществеността за резултатите от своята оценка преди изтичането на посочения тридневен срок.

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, [8.8.2016] г.
C(2016) 5245 final

Комисия за регулиране на
съобщенията (КРС)
ул. „Гурко“ № 6
София/Sofia 1000
БЪЛГАРИЯ/BULGARIA

На вниманието на
г-н Веселин Божков
Председател

Факс: +359 2 986 76 13

Уважаеми г-н Божков,

Относно: ПОПРАВКА на Решение C(2016) 5008 final на Комисията от 27 юли 2016 г. относно

Преписка BG/2016/1884 — Предоставяне на едро на висококачествен достъп в определено местоположение

Бележки съгласно член 7, параграф 3 от Директива 2002/21/ЕО: няма

Моля, имайте предвид, че посоченото по-горе решение се изменя, както следва:

В точка 2.3.1, в първия абзац, изречението:

„Делът на традиционните линии под наем на дребно е намалял с 6 % в периода 2013—2015 г. [...]“;

се заменя със следното:

„Делът на традиционните линии под наем на дребно е намалял с 6 процентни пункта в периода 2013—2015 г. [...]“.

В точка 2.3.1, във втория абзац, изречението:

„През анализирания период броят на линиите, предлагани от конкуренти на БТК, е нараснал с 50 %.“,

се заменя със следното:

„През анализирания период броят на линиите, предлагани от конкуренти на БТК, е нараснал с повече от 63 %.“

В точка 2.3.1, в третия абзац, изречението:

„В края на 2015 г. са съществували [5-10] предприятия, използващи регулирани линии на БТК със скорости до 8 Mbit/s включително за предоставянето на услуги на дребно, като делът на линиите на БТК в общия брой на линиите, предоставяни на едро на тези предприятия, е бил [5-10] %.“,

се заменя със следното:

„В края на 2015 г. са съществували [5-10] предприятия, използващи регулирани линии на БТК със скорости до 8 Mbit/s включително за предоставянето на услуги на дребно, като делът на линиите, предоставяни от БТК на тези предприятия, в общия брой на линиите под наем, предоставяни на едро на участници на пазара надолу по веригата, е бил [5-10] %.“

Бележка под линия 9:

„Използването на алтернативни линии под наем с MAN достъп е нараснало с 8 % в абсолютно изражение в рамките на една година и представлява около 90 % от всички линии под наем, предлагани на дребно.“

се заменя със следното:

„Използването на алтернативни линии под наем и на линии с MAN достъп е нараснало с 8 % в абсолютно изражение в рамките на една година и представлява около 90 % от всички линии под наем, предлагани на дребно.“

В точка 2.3.2, в третия абзац, изречението:

„[...] в периода 2013—2015 г. делът на традиционните линии под наем е намалял с 6,9 % [...]“,

се заменя със следното:

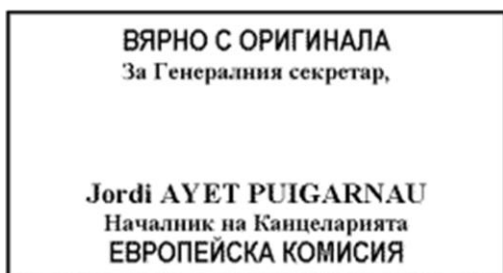
„[...] в периода 2013—2015 г. делът на традиционните линии под наем е намалял с 6,9 процентни пункта [...]“

Бележка под линия 11:

„КРС пояснява, че БТК не замества съществуващата медна мрежа, а изгражда нова успоредно на нея. Досега са обхванати 19 населени места.“,

се заменя със следното:

„КРС пояснява, че БТК не замества съществуващата медна мрежа, а изгражда нова оптична абонатна мрежа успоредно на нея. Досега са обхванати 19 населени места.“.

С уважение,

За Комисията
Roberto Viola
Генерален директор